

om den højtærede Landbrugsministers Forstand, saa det betyder jo ikke saa meget, men jeg vil dog sige, at det Forslag, jeg var Medforslagsstiller til, kun var en videre Gennemførelse af det Princip, den Grundtanke, som fremsattes i selve Landbokommissionen i sin Tid af Etatsraad Nygaard. Folketingets Flertal erklærer i den Betænkning, som blev afgiven for et Par Aar siden, at det havde set sig foranlediget til halvvejs at gaa henimod Etatsraad Nygaards Tanke. Det, vi have villet, har i Virkeligheden kun været at gaa hele Vejen. Vi have fulgt Rammerne baade af Landbokommissionens og Regeringens Forslag, for at lette dette Princip Gennemførelse. Jeg forstaar godt, at den højtærede Landbrugsminister ikke er nogen Tilhænger deraf. Det var jo ham, som i sin Tid sad i Landbokommissionen og der var med til at spænde Ben — ogsaa den Gang — for Etatsraad Nygaards Plan. Den var lige paa Nippet til at vinde Flertal i Kommissionen, men den højtærede Landbrugsminister, som var sat ind i Landbokommissionen af et tidligere Flertal i denne Sal, var den Gang sammen med et Par andre Godsejere med til at forkludre Gennemførelsen af Etatsraad Nygaards Princip om offentlig Ejendom, et Princip, som vor Forslag følger, og med hvilket det ogsaa i Detaillerne er ikke saa langt fra at være i Overensstemmelse. Etatsraad Nygaard foreslog en Afgift af 2½ pCt. Den Gang var altsaa den højtærede Landbrugsminister med til at opdække denne Sag. Jeg er sikker paa, at var Etatsraad Nygaards Princip blevet lagt til Grund, havde vi allerede nu haft dette Spørgsmaal løst. Senere er daværende Godsejer Hage bleven Landbrugsminister, er kommen til at beklæde det Embede, hvorfra Initiativet skulde tages til alt, hvad der kunde gavne Landbostanden og Landbruget. Han har været med til at fremsætte det i sin Tid af Folketinget vedtagne Lovforslag oppe i Landstinget, og har nu i dette Efteraar her fremsat et Lovforslag, der, som det er konstateret, er ringere end noget tidligere Forslag. Den højtærede Landbrugsminister udtalte, at han vil være med til at dæmme op mod Indvandringen fra Landet til Byerne, og han har søgt at gøre dette ved et Forslag om at skabe 1/3 Husmand pr. Kommune om Aaret. Jeg skal ikke vende det Ord, som den højtærede Landbrugsminister brugte om mig og mine Medforslagsstillere, tilbage mod ham, jeg finder, at det vilde være

ukorrekt, thi en Landbrugsministers Holdning i en saa alvorlig Sag kan ikke betegnes som humoristisk. Skulde jeg bruge et Ord, som betegnende vilde udtrykke den højtærede Landbrugsministers Holdning i denne Sag, (der for mig, og jeg tror for det overvejende Flertal i denne Sal, er yderst alvorlig), skulde det være Ordet: tragikomisk.

Landbrugsministeren (A. Hage): Jeg har ikke sagt, at det af det ærede Medlem og andre Forslagsstillere fremsatte Lovforslag var humoristisk. Jeg har sagt, at det faldt nærmest ind under det humoristiske, at det ærede Medlem bebrejdede mig, at jeg havde fremsat et overfladisk Lovforslag, naar han lige selv havde været med til at fremsætte et Lovforslag, som jeg betegnede som et overordentlig tarveligt Lovforslag. I saa Henseende forsøgte det ærede Medlem slet ikke at imødegaa mig, og jeg tror ogsaa, at enhver vil erkende, at det omtalte Lovforslag er ganske ubrugeligt i formel Henseende. Selv det ærede Medlem for Ringsted (Zahle), som ellers med Sympati omfatter denne Bevægelse for at skaffe Landarbejdere Jord, tog som Jurist meget stærk Afstand fra Lovforslaget i den Form, hvori det forelaa. Det ærede Medlems Ytringer give mig for øvrigt ikke Anledning til yderligere Udtalelser, men naar det ærede Medlem saa stærkt bebrejder mig min Stilling lige over for det af mig fremsatte Lovforslag, maa jeg dog endnu tilføje, at jeg ikke ret forstaar det ærede Medlems Stilling lige over for dette Lovforslag. Han har jo nu sluttet sig til Flertallets Forslag, hvorefter Landarbejderne kun skulde tilskyde 400 Kr., men i en Pjece, der for ikke lang Tid siden blev udgivet af det danske Socialdemokrati ved P. Knudsen, staar der blandt andet, at Kommissionen har delt sig i et Flertal og et Mindretal, og at hele Forskellen er, at Flertallet kun forlangte 400 Kr. kontant af Landarbejderen for den Fornøjelse at blive Herregaardsslave. Jeg forstaar ikke ret, at det ærede Medlem overhovedet vil arbejde paa at lave, hvad der i denne Pjece bliver kaldt Herregaardsslaver, thi det nu foreliggende Lovforslag, hvorefter Landarbejderen selv skal skaffe 400 Kr., vil jo efter det ærede Medlems Formening netop gøre ham til Herregaardsslave.

Christiansen: Ja, jeg skal ikke paa dette Tidspunkt udtale mig om Enkelthederne i dette Lovforslag, da det har